

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۹۰

پاسخنامه

پایه :	۴	موضوع :	تاریخ ۴
تاریخ :	۹۰/۳/۲۵	ساعت :	۱۰/۳۰

نام کتاب: سیره پیشوایان، از زندگی امام باقر(ع) تا زندگی امام هادی(ع)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریفی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آفر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریفی ۲ نمره)

تستی:

۱. امامت امام صادق(ع)، با کدام حکومت هم عصر نبود؟ ج ۳۴۹
 أ. هشام بن عبد الملك ب. ولید بن یزید بن عبد الملك ج. عمرو بن عبد العزيز د. مروان حمار
۲. «شهید فخر» لقب کیست؟ ج ۴۲۶
 أ. محمد نفس زکیه ب. یحیی بن زید ج. حسین بن علی د. زید بن علی
۳. امام رضا(ع) به چه شرطی ولایتعهدی را پذیرفت؟ الف ۴۷۹
 أ. عدم دخالت در امور ملک و مملکت ب. برگشتن فدک ج. آزادی علویان از زندان د. داشتن اختیارات لازم
۴. در روایتی که امام رضا(ع) در نیشابور (در جریان سفر به مرو) خواندند، به کدام یک از مسائل بنیادی اشاره شده است؟ ب ۴۹۵
 أ. توحید و معاد ب. توحید و امامت ج. نبوت و امامت د. نبوت و معاد

تشریحی:

۱. روایات دیدار جابر با امام باقر(ع) ظاهراً از دو جهت با یکدیگر تناقض دارند، یکی از آن دو را نقل و نقد کنید. ۳۱۱
 ۱. در محلی که جابر امام را دیده تفاوت دارند (بنا بر بعضی روایات، محل دیدار یکی از کوچه‌های مدینه بوده و بنا بر بعض دیگر، خانه امام چهارم و طبق دسته دیگر امام(ع) نزد جابر رفته است). نقد: ممکن است این جریان چندبار و در محل‌های مختلف تکرار شده باشد.
 ۲. در بعضی از این روایات، تصریح به نابینایی جابر شده و در بعضی آمده که جابر با دقت چهره امام پنجم را نگاه کرد. نقد: دسته اول، نظر به ملاقات جابر بعد از نابینایی و دسته دوم نظر به ملاقات قبل از نابینایی دارد.
۲. چرا نسبت دادن «نهی از کتابت حدیث» به پیامبر(ص) صحیح نیست؟ ۳۲۹
 ۱. اگر ایشان از نوشتن احادیث نهی می‌کردند، هرگز علی(ع) با فرمان ایشان مخالفت نمی‌کرد و احادیث فراوانی را ضبط نمی‌نمود.
 ۲. در زمان ایشان نامه‌های مختلف در مسائل گوناگون نوشته شده که بیشتر در بیان احکام و فرائض است و ایشان با این مساله مخالفت نمی‌نمود.
۳. چرا دستگاه خلافت اموی و عباسی، از فقها و مفسران و محدثان استفاده می‌کرد؟ ۳۶۶
 ۱. چون حاکمان به عنوان خلیفه پیامبر(ص) حکومت می‌کردند لذا باید متصدی امور دینی هم می‌بودند اما آگاهی دینی آنها بسیار کم بود.
 ۲. حاکمان به وسیله این علما به سهولت می‌توانستند احکام دین را به بهانه «مصلح روز» تغییر دهند.
۴. پیشنهاد سران قیام عباسی به امام صادق(ع) چه بود و چرا امام(ع) آن را رد کردند؟ ۳۸۷
 پیشنهاد دادند با امام(ع) بیعت کنند و از امام خواستند خلافت را بپذیرد.
 امام(ع) می‌دانست که رهبران قیام هدفی جز رسیدن به قدرت ندارند و اگر شعار طرفداری از اهل بیت(ع) را هم مطرح می‌کنند صرفاً به منظور جلب حمایت توده‌های شیفته اهل بیت است.

۵. چرا امام صادق(ع)، در وصیت‌نامه‌شان، پنج نفر را به عنوان وصی خود معرفی کردند؟ ۴۱۴
- چون منصور دوانیقی از حاکم مدینه خواسته بود که جانشین امام صادق(ع) را گردن بزند؛ لذا حضرت برای حفظ جان امام کاظم(ع)، نام پنج نفر از جمله منصور دوانیقی و حاکم مدینه را به عنوان وصی معرفی کردند.
۶. آیا امام کاظم(ع) با وزارت علی بن یقطین در دربار هارون موافق بودند؟ چرا؟ ۴۵۲
- بله؛ زیرا با وزارت او، جان و مال و حقوق شیعیان حفظ می‌شد و کمک سری به نهضت شیعیان بود.
۷. چرا مأمون در جلسات مناظره، با کمال صراحت از مکتب امیر المؤمنین(ع) دفاع می‌کرد؟ ۵۱۳
۱. چون نخستین شعار عباسیان، شعار «الرضا من آل محمد» بود و به برکت آن توانسته بودند روی کار بیایند.
 ۲. ستون فقرات لشکر و رجال حکومتش را ایرانیان تشکیل می‌دادند که عاشق مکتب اهل بیت(ع) بودند و برای حفظ آنها راهی جز این نداشت.
۸. کنیه امام جواد(ع)، ماه تولد، شهر تولد و نام قاتل ایشان را بنویسید. ۵۲۹ و ۵۶۳
- ابوجعفر - رمضان - مدینه - معتصم
۹. عکس العمل عباسیان درباره ازدواج دختر مأمون با امام جواد(ع) چه بود؟ مأمون چه کرد؟ ۵۴۵
- پس از تصمیم مأمون به تزویج دخترش به امام جواد(ع)، عباسیان اعتراض کرده و از جمله گفتند: «این جوان، خردسال است و از علم و دانش بهره‌ای ندارد» و مأمون برای اینکه به عباسیان بفهماند که اشتباه می‌کنند، از آنان خواست شخصی را برای مناظره با امام(ع) انتخاب کنند و آنان یحیی بن اکثم را انتخاب نمودند.